

نگرش دستیاران تخصصی دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی نسبت به موقعیت و آینده‌ی

شغلی خود

دکتر رضا عمید^۱، دکتر مهدی کدخدازاده^۱، مهدیه میراخوری^۲، دکتر شیرین شیدفر^۳، زهرا نسبی^۴، دکتر محمدتقی باغانی^۴

نویسنده‌ی مسول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده‌ی دندانپزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی mirakhor_i_mahdie@yahoo.com

دریافت: ۹۴/۱۲/۶ پذیرش: ۹۵/۴/۲۹

چکیده

زمینه و هدف: شناخت مسایل و مشکلات و نگرش دستیاران تخصصی در مورد رشته‌ی تحصیلی خود به منظور برنامه ریزی در رفع آن‌ها و بهبود وضعیت از مهم‌ترین اهداف نظام آموزش عالی کشور می باشد که با وجود سال‌ها تجربه‌ی آموزشی و دانشگاهی در کشور همچنان کمبود اطلاعات در این زمینه احساس می شود. هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی نگرش دستیاران رشته‌های مختلف تخصصی دندانپزشکی نسبت به موقعیت و آینده شغلی خود بود.

روش بررسی: این مطالعه‌ی مقطعی بر روی تعدادی از دستیاران تخصصی شاغل به تحصیل در دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی صورت گرفت. داده‌ها از طریق پرسشنامه‌ای که توسط پژوهشگر تهیه و روایی و پایایی آن بررسی گردید. عوامل موثر بر نگرش دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت شغلی در سه حیطه‌ی رشته‌ی تحصیلی، دانشکده محل تحصیل و جایگاه دندانپزشکان جمع آوری و میانگین نمرات گزینه‌ها در ۲۱ سوال به عنوان نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی تلقی می گردید و میانگین امتیاز کل سوالات پاسخ داده شده پرسشنامه‌ها، از ۱ تا ۴ تقسیم بندی و با کمک نرم افزار *SPSS16* تجزیه و تحلیل و از روش‌های آمار توصیفی و تحلیلی استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی در دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی $2/62 \pm 0/3$ به دست آمد (نسبتاً راضی) که اندکی بیشتر از نمره‌ی ۲/۵ یا نصف میانگین نمره‌ی امتیاز کل سوالات پرسشنامه بود.

نتیجه گیری: نگرانی جدی دستیاران در مورد آینده‌ی شغلی است که نیازمند توجه به عوامل فرهنگی و تجاری خاص خود است.

واژگان کلیدی: نگرش، آموزش، پزشکی، دندانپزشکی، آینده‌ی شغلی

مقدمه

فراهم سازی این منابع در کشور‌های در حال توسعه و توسعه یافتگی به عمل می آید. نیروی انسانی متخصص و با انگیزه، مهم ترین سرمایه‌ی انسانی در حفظ و توسعه‌ی حیات است

یکی از عواملی که امروزه نقش پر اهمیت و بسزایی در رشد و توسعه‌ی هر جامعه دارد منابع انسانی آن می باشد. به طوری که امروزه سرمایه گذاری‌های زیادی برای تربیت و

۱- گروه پرودانتیکس، دانشکده دندانپزشکی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲- دانشجوی دندانپزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳- دستیار تخصصی رشته پرودانتیکس، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

۴- دستیار تخصصی رشته پروتزهای دندانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

و پیشرفت و ترقی کشورها در گروهی جذب، پرورش، نگهداری و بهره برداری صحیح از نخبگان و منابع انسانی فرهیخته است (۱).

امروزه مطالعه‌ی نگرش به عنوان ممتازترین مفهوم روانشناسی اجتماعی جایگاه ویژه‌ای در پژوهش دارد. به طور کلی ترکیب شناخت‌ها، احساس‌ها و آمادگی برای عمل نسبت به یک مساله را نگرش شخص نسبت به آن مساله می‌گویند (۲). موفقیت در هر کار و رسیدن به هدف نیازمند نوعی نگرش مثبت به آن عمل یا هدف می‌باشد. انگیزش شغلی برای اشتغال مفید و کارآمد، امری مهم و ضروری است. اگر فردی به موقعیت فعلی و آینده‌ی خود علاقمند نباشد، ادامه‌ی کار بسیار مشکل خواهد بود، با توجه به این مسایل می‌توان ارتباط مستقیمی بین نگرش مثبت موفقیت شغلی در آینده در نظر گرفت. بدین ترتیب که نگرش مثبت، انگیزش شغلی را به همراه داشته و آن نیز موجب موفقیت شغلی خواهد شد (۳ و ۲).

دندانپزشکان نقش مهمی در ارتقای خدمات درمانی و ارایه‌ی راهکارهای مناسب در زمینه این خدمات ایفا می‌کنند، و در این میان نقش متخصصان دندانپزشکی از اهمیت خاصی برخوردار است. متخصصان دندانپزشکی در ارایه‌ی خدمات ویژه به بیماران، بالا بردن کیفیت مراقبت از دندان، نوآوری در علم و پژوهش‌های بالینی نقش اساسی دارند (۴).

پیشرفت‌های علمی و فنی در سه دهه‌ی اخیر به طور گسترده‌ای هر یک از رشته‌های تخصصی دندانپزشکی را تحت تاثیر قرار داده است (۴). رشته‌های تخصصی دندانپزشکی به مرور زمان شکل گرفته و جایگاه خود را در این رشته پیدا کرده است و در همین راستا دانشجویان هر کدام با انگیزه‌های خاص خود به یکی از این رشته‌ها گرایش پیدا می‌کنند (۴).

نیروهای متخصص دندانپزشکی در رشته‌های مختلف، ارایه‌دهندگان خط مقدم بهداشتی، درمانی و آموزش در سطح

جامعه می‌باشند. این افراد به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های اصلی نظام بهداشتی کشور بایستی بر اساس نیازهای واقعی جامعه از نظر کمیت و کیفیت تربیت شوند تا پس از فارغ التحصیل شدن بتوانند در پست‌های سازمانی مربوط به رشته‌ی تحصیلی خود به کار گمارده شوند و با ارایه‌ی خدمات مربوط به حیطه‌ی وظایف خود به رفع مشکلات جامعه و ارایه‌ی خدمات بهداشتی و درمانی بپردازند (۲).

شناخت مسایل و مشکلات و نگرش دستیاران تخصصی در مورد رشته‌ی تحصیلی خود به منظور برنامه‌ریزی در رفع آن‌ها و بهبود وضعیت از وظایف نظام آموزش عالی کشور می‌باشد چرا که آن‌ها نشانه‌ای برای کارایی نظام آموزشی کشور هستند و شرایط و شرایط و نگرش آن‌ها می‌تواند نمونه‌ای از شرایط و نگرش سایر افرادی که به رشته‌ی مورد نظر (در این جا دندانپزشکی) اشتغال دارند یا در حال تحصیل هستند، باشد.

امروزه رشته‌ی دندانپزشکی گستردگی خاصی دارد و این گستردگی دلیلی بر نیاز به تخصصی شدن شاخه‌های مختلف دندانپزشکی است و این امر اهمیت بررسی تمایل دانشجویان به رشته‌های تخصصی دندانپزشکی و نگرش دانشجویان این رشته‌ها را توجیه می‌کند (۴). یک مطالعه روی ۵۷۸ نفر دانش‌آموخته‌های رشته‌های بهداشتی دانشکده‌ی بهداشت اصفهان نشان داد که حدود ۲۸ درصد از آنان در زمان مطالعه بی‌کار بوده‌اند (۲).

طی تحقیقات مشابهی که در مورد دانشجویان پزشکی و بهداشت محیط صورت گرفته است رابطه‌ی معنی‌داری بین نگرش آنها به رشته‌ی خود و موفقیت آن‌ها در دانشگاه و بازار کار مشاهده و همین‌طور دیده شده است که با افزایش پیشرفت مقطع آموزشی نگرش آن‌ها منفی‌تر می‌شود (۵ و ۲). در یک مطالعه که در مورد بررسی رضایت مندی شغلی اساتید هیات علمی دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی صورت گرفت، میانگین نمره‌ی کلی رضایت شغلی ۵۰/۸ از

(رضایت از انتخاب رشته ی تخصصی، تمایل به تغییر رشته ی تخصصی، کیفیت ارایه ی دروس عملی و نظری و جذابیت، کاربردی و پرتفردار بودن رشته تخصصی)، دانشکده ی محل تحصیل (تمایل به تغییر دانشگاه محل تحصیل، سطح علمی - آموزشی دانشکده به نسبت سایر دانشکده های شناخته شده داخل و خارج کشور، سطح دانش و مهارت و تجربیات بالینی اعضای هیات علمی دانشکده)، جایگاه دندانپزشکان در کشور (اعتبار اجتماعی و وضعیت اقتصادی دندانپزشکان در کشور، اعتبار اجتماعی و وضعیت اقتصادی دندانپزشکان در آینده، تاثیر اخذ مدرک تخصص در درآمد دندانپزشکان، تناسب حقوق و دستمزد با نیازهای مالی خود) و آینده شغلی (رفتن به طرح، کار در محیط آموزشی، اشتغال در مطب خصوصی، عزیمت به خارج از کشور، ادامه تحصیل) شامل ۲۳ سوال و بخش چهارم: نظرات دستیاران تخصصی در خصوص سطح تحقیقات در زمینه ی دندانپزشکی در ایران، مهم ترین استفاده ی یک دستیار تخصصی از زمان دانشجویی خود، تاثیر اخذ مدرک تخصص در درآمد دندانپزشکان، ادامه ی تحصیل و زندگی و کار در خارج از کشور و ... شامل ۱۶ سوال بود. پاسخ های بخش دوم و چهارم به صورت کیفی و بخش سوم به صورت کیفی رتبه ای با مقیاس لیکرتی ۴ درجه ای به ۴ شکل: بسیار زیاد، زیاد، کم و بسیار کم؛ بسیار خوب (عالی)، خوب، ضعیف و بسیار ضعیف؛ بسیار مطلوب، مطلوب، در حد متوسط، پایین تر؛ کاملاً موافق، موافق، مخالف و کاملاً مخالف به ترتیب با نمره گذاری ۴، ۳، ۲، ۱ طراحی شده و میانگین نمرات گزینه ها در ۲۱ سوال به عنوان نمره ی نگرش دستیاران تخصصی تلقی می گردید و میانگین امتیازات از ۱ تا ۴ تقسیم بندی شد.

در مرحله ی بعد پایایی و روایی محتوایی کمی و کیفی پرسشنامه، به صورت زیر مورد بررسی قرار گرفت. روایی صوری: به صورت کیفی ارزیابی شد بدین منظور پرسشنامه به ده نفر از دستیاران تخصصی داده شد تا نظرات

۱۰۰ بود. بیشترین درصد نارضایتی مربوط به جایگاه دندانپزشکان و کمترین نارضایتی در مورد وضعیت آموزش و دانشجویان گزارش شد (۶). نتایج در بررسی عوامل موثر بر ایجاد انگیزش شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نشان دادند که ۸۱ درصد اعضای هیات علمی عوامل بیرونی نظیر حقوق و مزایا، امنیت شغلی، شرایط محیط کار و ۷۲ درصد آنان عوامل درونی نظیر ماهیت کار، شناخت و قدردانی از افراد، پیشرفت و توسعه ی شغلی و موفقیت شغلی را بر ایجاد انگیزش شغلی موثر دانسته اند (۷).

با توجه به نبود داده های علمی مستند و کافی در رشته ی دندانپزشکی و اهمیت این رشته در بهبود کیفیت زندگی بیماران، بر اهمیت این مطالعه افزوده می گردد. هدف از مطالعه ی حاضر بررسی نگرش دستیاران تخصصی رشته های مختلف دندانپزشکی نسبت به موقعیت و آینده شغلی خود بود.

روش بررسی

این پژوهش یک مطالعه ی مقطعی - توصیفی است که در دانشکده ی دندانپزشکی شهید بهشتی انجام شد. جامعه ی پژوهش در این مطالعه، کل دستیاران تخصصی دانشکده ی دندانپزشکی شهید بهشتی (۱۱۱ نفر) بود که پرسش نامه به ۶۵ نفر از آنان که در دسترس بودند ارایه گردید و در نهایت با پیگیری های صورت گرفته، ۴۰ پرسش نامه تکمیل و برگشت داده شد (Response Rate= 62%).

ابزار پژوهش پرسش نامه ای بود که توسط پژوهشگر تهیه گردید و شامل ۴ بخش بود؛ بخش اول: مشخصات فردی دستیاران تخصصی شامل ۱۰ سوال، بخش دوم: معیار های انتخاب رشته ی دندانپزشکی، رشته ی تخصصی و دانشگاه محل تحصیل شامل ۴ سوال، بخش سوم: عوامل موثر بر نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته ی تحصیلی

چهار قسمتی اظهار نظر نمایند: مربوط یا اختصاصی بودن، ساده و روان بودن، و واضح یا شفاف بودن. (مثلاً: غیر مرتبط، ۲: تا حدودی مرتبط، ۳: مرتبط و ۴: کاملاً مرتبط). بدین منظور امتیاز CVI به وسیله‌ی تجمیع امتیازات موافق برای هر آیت‌م که رتبه‌ی ۳ و ۴ (بالاترین نمره) کسب کرده‌اند بر تعداد کل محاسبه خواهد شد (۱۰). در مطالعه‌ی حاضر با استفاده از فرمول CVI شاخص روایی محتوا محاسبه شد. پذیرش آیت‌م‌ها نمره‌ی CVI بالاتر از ۰/۷۵ خواهد بود. برای ارزیابی میزان سازگاری درونی اجزای پرسشنامه، مقدار آلفای کرونباخ برای تمام سوالات مربوط به سنجش نگرش که پاسخ‌های آن‌ها در قالب مقادیر لیکرت ۴ تایی ارزیابی می‌شد، محاسبه شد. پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از فرمول ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0/82$) به دست آمد.

داده‌های حاصل با کمک نرم افزار spss16 تجزیه و تحلیل گردید و از روش‌های آمار توصیفی (محاسبه‌ی میانگین، انحراف معیار و توزیع فراوانی) و آمار تحلیلی (one way ANOVA Test, Independent T-test) و ضریب همبستگی پیرسون) استفاده شد.

یافته‌ها

از میان ۶۵ پرسش‌نامه ۴۰ عدد دارای اطلاعات قابل ارزیابی بودند که تحلیل آماری بر روی آنان صورت گرفت. از تعداد کل افراد مورد مطالعه ۲۹/۷ درصد مرد، ۷۰/۳ درصد زن، ۲۷/۵ درصد دستیار تخصصی سال یک، ۴۰ درصد دستیار تخصصی سال دو، ۲۲/۵ درصد دستیار تخصصی سال سه و ۱۰ درصد بی‌پاسخ، ۴۰ درصد مشغول به کار در کنار تحصیل، ۳۷/۵ درصد فقط تحصیل و ۲۲/۵ درصد بی‌پاسخ، ۴۵ درصد مجرد و ۴۷/۵ درصد متاهل و ۷/۵ درصد بی‌پاسخ، ۴۷/۵ درصد ساکن تهران دائمی، ۴۲/۵ درصد ساکن تهران موقتی و ۱۰ درصد بی‌پاسخ، ۵۵ درصد با سهمیه‌ی تعهد عام، ۵ درصد با سهمیه‌ی آزاد، ۲/۵ درصد با سهمیه‌ی شاهد،

خود را در رابطه با مواردی مانند سطح دشواری، میزان عدم تناسب و ابهام از عبارات و یا وجود نارسایی در معانی کلمات به صورت کتبی اعلام نمایند.

روایی محتوا: در بررسی کیفی روایی محتوا از ۵ نفر از متخصصین (۳ نفر متخصص پرودنتیکس، ۱ نفر متخصص دندانپزشکی جامعه‌نگر و ۱ نفر متخصص دندانپزشکی کودکان) درخواست شد پس از مطالعه دقیق ابزار، دیدگاه‌های اصلاحی خود را بصورت مبسوط و کتبی ارائه نمایند. همچنین تاکید شد که در ارزیابی کیفی روایی محتوا موارد زیر را مورد توجه قرار دهند: رعایت دستور زبان، استفاده از کلمات مناسب، اهمیت سوالات، قرارگیری سوالات در جای مناسب خود، زمان تکمیل ابزار طراحی شده.

پس از جمع‌آوری ارزیابی متخصصین تغییرات لازمه در ابزار مورد توجه قرار گرفت، سپس برای ارزیابی کمی روایی محتوا و جهت اطمینان از اینکه مهم‌ترین و صحیح‌ترین محتوا (ضرورت سوال) انتخاب شده، از شاخص نسبت روایی محتوا (content validity ratio) و برای اطمینان از اینکه سوالات ابزار به بهترین نحو جهت اندازه‌گیری محتوا طراحی شده، از شاخص روایی محتوا (content validity index) استفاده شد. جهت تعیین روایی محتوایی، پرسشنامه در اختیار ۵ نفر از متخصصین قرار گرفت و از آنان درخواست شد که در خصوص هر یک از سوالات ابزار به سه طیف آیت‌م ضروری است، مفید است اما ضروری نیست و ضرورتی ندارد، پاسخ دهند. پاسخ‌ها بر اساس فرمول CVR محاسبه و با جدول Lawshe (۸) انطباق داده شد اعداد بالاتر از ۰/۵۹ مورد قبول واقع شد.

پس از تعیین و محاسبه CVR، بررسی CVI بر اساس شاخص روایی محتوای Waltz and Basel (۹) صورت گرفت. بدین منظور مجدداً پرسشنامه جهت محاسبه CVI به ۵ نفر متخصص داده شد و از آنان خواسته شد که در مورد هر یک از سوالات، سه معیار زیر را بر اساس طیف لیکرتی

۸۳/۸ درصد از افراد مورد مطالعه قبل از انتخاب رشته ی دندانپزشکی از ویژگی های این رشته مطلع بودند. جدول ۱ درصد فراوانی معیارهای دستیاران تخصصی (با حق انتخاب یک یا چند گزینه) برای انتخاب رشته ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل را نشان می دهد.

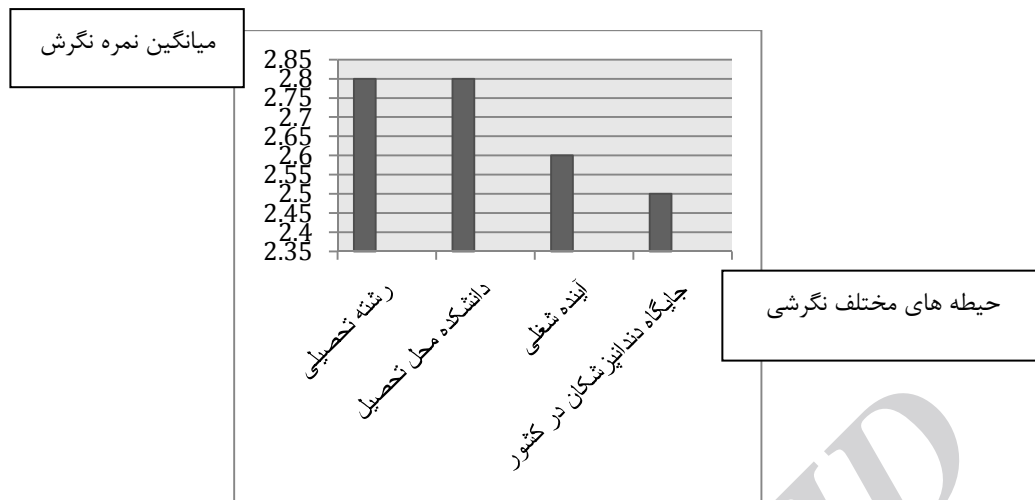
۲۵ درصد با سهمیه تعهد خاص و ۱۲/۵ درصد بی پاسخ بودند، ۸۶/۱ درصد از پدران و ۵۱/۵ درصد از مادران دستیاران تحصیلات لیسانس و بالای لیسانس داشتند. ۹۰ درصد از افراد دوره ی عمومی را در یکی از دانشکده های داخل کشور گذرانده اند. میانگین سنی افراد مورد مطالعه ۲۹ ± ۴/۵ سال بود.

جدول ۱: توزیع فراوانی معیارهای دستیاران تخصصی برای انتخاب رشته ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل

سوالات	عوامل موثر	فراوانی (درصد)
	علاقه شخصی	۳۷.۵
دلایل اصلی برای انتخاب رشته ی دندانپزشکی	جستجو و تحقیق	۲.۵
	اصرار خانواده	۲.۵
	توصیه آشنایان	۷.۵
	موقعیت شغلی و بازار کار	۵۵
	بدون دلیل خاص	صفر
	علاقه شخصی	۴۲.۵
	توصیه اساتید	۷.۵
دلایل اصلی برای انتخاب رشته تخصصی	رتبه ی آزمون دستیاری	۲۵
	موقعیت شغلی و بازار کار	۳۰
	بدون دلیل خاص	۲.۵
	اعتبار علمی	۵۵
	هماهنگی با رتبه آزمون	۲۲.۵
دلایل اصلی برای انتخاب این دانشگاه جهت تحصیل	توصیه آشنایان	۲.۵
	گذراندن دوره ی عمومی در این دانشگاه	۲۷.۵
	راحتی رفت و آمد	۱۲.۵
	بدون دلیل خاص	۲.۵

در پاسخ به این پرسش که بعد از پایان دوره ی تخصصی خود چه قصدی دارید (با حق انتخاب چند گزینه)، ۲۵ درصد کار در محیط آموزشی و فعالیت های پژوهشی، ۲۰ درصد اشتغال در مطب خصوصی، ۳۷.۵ درصد رفتن به طرح، ۷.۵ درصد ادامه تحصیل (دوره فلوشیپ) و ۱۰ درصد عزیمت به خارج از کشور برای تحصیل یا کار را انتخاب نمودند.

نمودار ۱ میانگین و انحراف معیار نمره نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته ی تحصیلی، دانشکده ی محل تحصیل، آینده شغلی و جایگاه دندانپزشکان در کشور را نشان می دهد. ۳۵ درصد از افراد مورد مطالعه، روند فعلی برای گزینش دستیاران تخصصی را ضعیف، ۳۰ درصد متوسط و ۲۰ درصد خوب ارزیابی کردند.

نموار ۱: میانگین و انحراف معیار نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته‌ی تحصیلی، دانشکده‌ی محل تحصیل، آینده شغلی و جایگاه دندانپزشکان در کشور

تحقیقاتی در ایران چه می باشد، امکان همکاری با مراکز علمی دنیا (۳۲/۵ درصد از اولویت اول پاسخ دهی)، و بدون فایده (۱۵ درصد از اولویت دوم و سوم پاسخ دهی) بوده است. بیشترین منبع مطالعاتی مورد استفاده‌ی دستیاران مورد مطالعه (۷۵ درصد) کتاب‌های مرجع متن اصلی بوده است.

در خصوص کارایی دروس علوم پایه دوره تخصصی در آینده شغلی، ۵۵ درصد افراد به گزینه‌ی بسیار کم، ۲۵ درصد کم و ۱۰ درصد زیاد، اشاره داشتند.

افراد مورد مطالعه، انتخاب اول خود را برای بهترین ارایه دهنده‌ی دروس نظری و عملی در دوره دکتری عمومی خود، گروه اندودانتیکس (۳۰ درصد)، انتخاب دوم، گروه‌های پروتز ثابت و ترمیمی (۲۰ درصد) و انتخاب سوم، گروه‌های ترمیمی و اطفال (۱۵ درصد) انتخاب کردند.

افراد مورد مطالعه انتخاب اول خود را برای جذاب‌ترین درس دوره‌ی دکتری عمومی خود، جراحی دهان و فک و صورت (۱۷.۵ درصد)، انتخاب دوم، ارتودنسی (۱۵ درصد) و انتخاب سوم، پروتز ثابت (۱۰ درصد) انتخاب کردند.

۴۲/۵ درصد از افراد مورد مطالعه، تعداد دستیاران دندانپزشکی پذیرفته شده در کشور را با توجه به نیازهای درمانی جامعه بسیار زیاد، ۴۰ درصد زیاد، ۲/۵ درصد کم و ۵ درصد بسیار کم ارزیابی کردند و ۱۰ درصد افراد هم پاسخ ندادند. ۴۷/۵ درصد از افراد تعداد دانشجویان دندانپزشکی پذیرفته شده را بسیار زیاد، ۴۰ درصد زیاد، ۲.۵ درصد کم ارزیابی کردند.

۶۲/۵ درصد از دستیاران تخصصی مورد مطالعه، سطح تحقیقات در زمینه‌ی دندانپزشکی در ایران را نسبت به جهان پایین‌تر و ۵ درصد، آن را در یک حد دانسته‌اند و ۱۷/۵ درصد نظری نداشتند. ۲۲/۵ درصد از اعضای خانواده‌ی افراد مورد مطالعه در رشته‌ی دندانپزشکی تحصیل کرده‌اند. افراد مورد مطالعه، اولویت اول خود را برای مهم‌ترین استفاده‌ای که یک دستیار تخصصی می‌تواند از زمان دانشجویی خود داشته باشد، آموزش مهارت‌های عملی و کاربردی (۷۲/۵ درصد)، اولویت دوم، یادگیری علم تنوری (۳۰ درصد) و اولویت سوم، تحقیق و پژوهش (۳۲/۵ درصد) دانسته‌اند. شایع‌ترین پاسخ به این پرسش که فایده‌ی اصلی کارهای

نتایج مطالعه‌ی نعمت الهی و همکاران در سال ۱۳۹۳، بر روی ۷۵ دانشجوی سال اول و آخر دندانپزشکی نشان داد که تغییر دیدگاه دانشجویان سال ششم نسبت به رشته‌ی دندانپزشکی در مقایسه با دانشجویان سال اول بیشتر بود که این تغییر دیدگاه در دانشجویان سال ششم بیشتر جنبه منفی (۸۸/۹ درصد) داشت (۱۲). همچنین در مطالعه نوحی و همکاران در سال ۱۳۹۴ میانگین نمرات دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی نسبت به رشته تحصیلی قبل و بعد از ورود به بخش‌های بالینی در حد متوسط بود و دانشجویان نگرش خیلی مطلوبی نسبت به رشته تحصیلی خود نداشتند (۱۳).

بر اساس نتایج به دست آمده از مطالعه‌ی نظری و همکاران در سال ۱۳۹۲ بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز، دانشجویان در دو حیطه‌ی جایگاه اجتماعی رشته و میزان تاثیرگذاری آن در شخصیت و نگرش دانشجویان، نگرش مثبت تری نسبت به رشته‌ی تحصیلی خود در مقایسه با سایر حیطه‌ها (ارتباط رشته با آینده شغلی و موقعیت رشته در بین سایر رشته‌ها) داشتند و بیشتر دانشجویان میزان تاثیر حیطه ارتباط رشته با آینده شغلی شان را متوسط ارزیابی کردند (۱۴). در مطالعه‌ی حسن زاده و همکاران در سال ۱۳۸۵ در مورد نظر دانشجویان پزشکی مقاطع علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و کارآموزی نسبت به آینده‌ی شغلی، نتایج نشان داد که هرچه مقطع تحصیلی بالاتر می‌رود، نگرش آن‌ها نسبت به آینده‌ی شغلی منفی‌تر می‌شود (۵). هرچند مقایسه‌ی نتایج مطالعه‌ی حاضر با نگرش دانشجویان رشته‌ی پزشکی و سایر رشته‌ها کار صحیحی نیست؛ زیرا مشکلات اقتصادی، آموزشی و اجتماعی که از سوی دانشجویان رشته‌های مختلف دانشگاهی احساس می‌شود با یکدیگر متفاوت است و این تفاوت می‌تواند بر نگرش و رضایت از رشته‌ی تحصیلی شان موثر باشد. چرا که بر اساس نتایج مطالعه آتشکار و همکاران در سال ۱۳۹۳ میزان رضایت تحصیلی در بین دانشجویان رشته‌ی پزشکی با دندانپزشکی تفاوت معنی

افراد مورد مطالعه انتخاب اول خود را برای بدترین ارایه دهنده‌ی دروس نظری و عملی در دوره دکتری عمومی خود، گروه ارتودانتیکس و پرپودانتیکس (۳۰ درصد)، انتخاب دوم، گروه جراحی دهان و فک و صورت (۱۷/۵ درصد) و انتخاب سوم: گروه بیماری‌های دهان (۱۷/۵ درصد) انتخاب کردند. با استفاده از آزمون آماری one way ANOVA Test رابطه‌ی بین حقوق و دستمزد، سطح علمی - آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده‌های داخل کشور و رضایت از رشته‌ی تحصیلی با نمره‌ی نگرش کلی فرد از نظر آماری، معنی دار بود ($P < 0/05$). و رابطه‌ی بین وضعیت تاهل، موقعیت کاری (سال تخصصی یک، دو و سه) و اشتغال به کار در کنار تحصیل با نمره‌ی نگرش فرد از نظر آماری معنی دار نبود ($P > 0/05$).

بحث

هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی نگرش و نظرات دستیاران تخصصی دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی به منظور استفاده از نظرات آن‌ها در بهبود وضعیت آموزشی و برنامه‌ریزی‌های آینده بود. بر اساس نتایج مطالعه میانگین و انحراف معیار نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت خود $2/62 \pm 0/3$ به دست آمد که اندکی بیشتر از نمره‌ی ۲/۵ (نصف میانگین نمره‌ی امتیاز کل سوالات پرسشنامه) بود. بیشتر مطالعات انجام شده به بررسی نگرش دانشجویان گروه پزشکی محدود شده است؛ اما تاکنون تحقیقات بسیار کمی در زمینه‌ی بررسی نگرش دستیاران تخصصی دانشکده‌های دندانپزشکی نسبت به موقعیت شغلی و رشته‌ی تحصیلی خود صورت گرفته است و هم‌چنان فضا برای نتیجه‌گیری و مقایسه‌ی نتایج در این زمینه باز می‌باشد. نتایج مطالعه سوفولا و همکاران در سال ۲۰۰۸ نشان داد که با شروع دوره بالینی علاقه‌مندی دانشجویان به رشته‌ی دندانپزشکی بیشتر شده و تمایل به تغییر رشته کاهش می‌یابد (۱۱). در حالی که

دار داشت و دانشجویان رشته‌ی دندانپزشکی نسبت به دانشجویان رشته‌های پزشکی و داروسازی دارای رضایت تحصیلی بیشتری بودند (۱۵). یکی از تئوری‌های انگیزش شغلی، تئوری دو عاملی است (۱۶). که بر این مبنا استوار است که انگیزش تحت تاثیر عوامل محرک انگیزش (motivation factors) و عوامل بهداشتی (hygiene factors) یا عوامل خارجی است. عوامل محرک انگیزش همچون موفقیت، پیشرفت و ماهیت کار، موجب رضایت فرد شده و به عنوان پاداش‌های درونی یا ذهنی می‌باشند که برای افزایش انجام کار ضروری اند. در حالی که برای تامین و حفظ سلامت سازمان، شناسایی عوامل بهداشتی یا خارجی همچون خط و مشی و مقررات، شرایط محیط کار، حقوق و دستمزد و امنیت شغلی که عمدتاً با محیط و زمینه‌ی شغل ارتباط دارند، می‌شوند (۷). علاقه‌ی شخصی به رشته‌ی تحصیلی می‌تواند موجب پیشرفت و رضایت شغلی دستیاران و یا به عکس موجب ناامیدی و خستگی و عدم رضایت در کار گردد (۱۷). بر اساس نتایج مطالعه‌ی دهقانی و همکاران در سال ۱۳۹۳، مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با رضایتمندی تحصیلی دانشجویان از دیدگاه اساتید به ترتیب شامل استفاده از کادر آموزشی مجرب جهت ارائه‌ی دروس، علاقمندی به رشته‌ی تحصیلی و القای اعتماد به نفس به دانشجویان توسط اساتید و مسوولین می‌باشد (۱۸). در مطالعه‌ی حاضر مهم‌ترین معیارهای دستیاران تخصصی برای انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل، بررسی شده است. نتایج پژوهش حاضر در این زمینه با نتایج بدست آمده از مطالعه‌ی قادری و همکاران در سال ۱۳۸۱، همخوانی دارد که مهم‌ترین معیار انتخاب رشته‌ی پزشکی از نظر دانشجویان، علاقمندی به رشته‌ی تحصیلی بوده است (۱۷). در حالی که نتایج مطالعه‌ی معماری‌پور و همکاران در سال ۱۳۹۲ بر روی دانشجویان دندانپزشکی نشان داد که میانگین نمره مزایای شغلی (کسب موقعیت قابل قبول اجتماعی، اطمینان از آینده

شغلی و درآمد مناسب) از سایر عوامل اصلی برای انتخاب رشته‌ی تحصیلی، بالاتر بود (۱۹). همچنین نتایج مطالعه‌ی عقیلی و همکاران در سال ۱۳۹۳ بر روی دانشجویان دندانپزشکی دو دانشکده شهید صدوقی یزد و علوم پزشکی تهران نشان داد که میانگین نمره انگیزه‌های حرفه‌ای (داشتن مطب مستقل، درآمد مناسب و امکان ادامه تحصیل و پیشرفت) در مقایسه با انگیزه‌های محیطی و فردی بالاتر بود (۲۰).

بیشتر افراد مورد مطالعه (۵۵ درصد)، مهم‌ترین معیار انتخاب دانشگاه محل تحصیل را اعتبار علمی دانسته‌اند. با توجه به دیدگاه Weiner که عامل اساسی برای پیشرفت را انگیزه‌های درونی میدانند (۲۱)، علائق فردی، جایگاه اجتماعی رشته، وجود امکان ارتقا و پیشرفت شغلی در حرفه می‌تواند این نقش را ایفا و نیاز درونی فرد را برآورده نماید.

۷۷/۵ درصد از افراد مورد مطالعه در مطالعه‌ی حاضر، اعتبار اجتماعی دندانپزشکان در کشور را بسیار مطلوب و مطلوب ارزیابی نموده‌اند. وحید دستجردی و همکاران در سال ۱۳۹۰ با بررسی بر روی نگرش دستیاران تخصصی دندانپزشکی اظهار نمودند که دلیل بالا بودن اعتبار اجتماعی دندانپزشکان ممکن است با این مساله توجیه گردد که دندانپزشکی حرفه‌ای اجتماعی است و دندانپزشکان همسان با تعدادی از رشته‌های بهداشتی- درمانی مدت زمان بیشتری را با بیماران خود سپری می‌کنند و شرایط اجتماعی و فرهنگی جامعه ما به گونه‌ای است که قشر پزشک و دندانپزشک موقعیت اجتماعی خوبی دارند، می‌تواند توجیهی در این زمینه باشد (۲۲). این در حالی است که ۴۷/۵ درصد از افراد، اعتبار اجتماعی دندانپزشکان را در آینده در حد متوسط جامعه دانسته‌اند. در توجیه این نگرانی برای آینده می‌توان به عواملی مانند افزایش تعداد پذیرش دانشجویان و دستیاران تخصصی با توجه به نیازهای درمانی اشاره کرد که بیشتر دستیاران این تعداد را زیاد و بسیار زیاد (به ترتیب ۸۷ و ۸۲ درصد) ارزیابی کرده‌اند که با

دارد (۷). در مطالعه‌ی ملکشاهی و همکاران در سال ۱۳۸۶ نیز آزمون آماری کای دو بین رضایت کلی با حیطه‌ی حقوق و مزایا، ارتباط معنی داری داشت که با مطالعه‌ی ما مطابقت دارد. در تئوری هرزبرگ، هنگامی که فرد به طور کامل حقوق و مزایای خود را دریافت نمی‌کند؛ امنیت شغلی، نظارت مناسب و روابط بین فردی مناسبی وجود ندارد و عدم رضایت شغلی ایجاد می‌شود (۲۷).

یکی از عوامل خارجی موثر بر انگیزش شغلی، شرایط علمی - آموزشی محیط کار (در اینجا دانشکده‌ی محل تحصیل) می‌باشد. ۴۵ درصد از افراد مورد مطالعه سطح علمی - آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده‌های داخل کشور، بالاتر و ۴۰ درصد از افراد، آن را در حد سایر دانشکده‌های داخل کشور ارزیابی نمودند. رابطه‌ی بین سطح علمی - آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده‌های داخل کشور و نمره‌ی نگرش کلی فرد از نظر آماری، معنی دار بود (۰/۰۵ < P). هرچه شرایط محیط کار از نظر کارکنان آن (در اینجا دستیاران تخصصی)، بهتر و میزان رضایت از آن بیشتر باشد، امکان ترک خدمت کمتر خواهد شد. اگر محیط کار خوب باشد کارکنان بهتر کارشان را انجام می‌دهند و در محیط نامناسب کارکنان با مشکل روبرو خواهند شد (۲۷). در مطالعه‌ی بخشی علی‌آبادی و همکاران در سال ۱۳۸۳ اهمیت عوامل خارجی در ایجاد انگیزش شغلی از نظر اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از نقش عوامل درونی بیشتر می‌باشد و ۸۲ درصد شرایط محیط کار (فیزیکی - رفاهی) را در ایجاد انگیزش شغلی بسیار مهم و مهم انتخاب نموده بودند که با مطالعه‌ی ما همخوانی دارد (۷).

یکی از اهدافی که از ایجاد رضایت شغلی دستیاران تخصصی دنبال می‌شود این است که جوامع دانشگاهی بتوانند با استفاده از توانایی‌های خود به رشد و شکوفایی برسند (۲۵). نتایج نشان می‌دهد که بیشتر دستیاران تخصصی (۳۲/۵ درصد)، مهم‌ترین فایده‌ی کارهای تحقیقاتی در ایران را

نتایج مطالعه‌ی هدایتی و همکاران در سال ۱۳۹۱ که با عنوان دیدگاه دانشجویان رشته‌ی دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به رشته-ی تحصیلی و آینده‌ی شغلی خود بود مطابقت دارد (۲۳). اگر افراد احساس کنند مورد احترام هستند در رفع کمبودهای خود تلاش بیشتری می‌کنند و این امر موجب رضایت شخصی و افزایش بهره‌وری خواهد شد (۲۴). در مطالعه‌ی صافی و همکاران در سال ۱۳۸۷ نتایج نشان دادند که اعضای هیات علمی به ترتیب، رعایت احترام و منزلتشان توسط دانشجویان، کارشناسان و کارمندان را از نیازهای اساسی و عملکردی بسیار مهم خود می‌دانستند. در واقع اعضای نیروهای متخصص نیاز دارند که در درون خود احساس کنند که مردمی با ارزش هستند؛ پس لازم است راهکارهایی توسط مسوولان برای حفظ احترام و منزلت این افراد توسط دانشجویان و کارمندان به کار گرفته شود (۲۵). حقوق و دستمزد یکی از عوامل خارجی موثر بر انگیزش شغلی می‌باشد. در این پژوهش ۴۷ درصد افراد مورد مطالعه، حقوق و دستمزد خود را زیاد و بسیار زیاد و ۵۷/۵ درصد افراد، جایگاه اقتصادی دندانپزشکان شاغل در کشور را مطلوب و ۴۷/۵ درصد از افراد، این وضعیت را برای آینده، در حد متوسط جامعه دانسته‌اند. همچنین در این تحقیق رابطه‌ی بین حقوق و دستمزد با نمره‌ی نگرش کلی فرد از نظر آماری معنی دار بود (۰/۰۵ < P). در مطالعه‌ی بررسی عوامل موثر بر رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشکده‌ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۸۵ بر اساس نتایج به‌دست آمده در بین ۱۱ حیطه عوامل موثر بر رضایت شغلی بیشترین میانگین نمره به حیطه‌ی حقوق و دستمزد $\pm 0/61$ ۳/۸۱ اختصاص دارد که نشان دهنده‌ی اهمیت آن در انگیزش شغلی است و با مطالعه‌ی ما مطابقت دارد (۲۶). همچنین در مطالعه‌ی بخشی علی‌آبادی و همکاران نیز نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی (۹۴درصد) پاسخ هیات علمی در عوامل خارجی، حقوق و دستمزد می‌باشد و با تحقیق ما همخوانی

امکان همکاری با مراکز علمی دنیا می‌دانند. مشارکت فعالانه ی دستیاران تخصصی در تصمیم‌گیری‌ها باعث تقویت فعالیت‌های تیمی (از نیازهای هیجانی و بسیار مهم دستیاران) و ایجاد انگیزه برای فعالیت‌های عمیق علمی می‌شود. در چنین شرایطی، تعاملات علمی و امکان ایجاد ارتباط و همکاری با سایر مراکز علمی نیز بیشتر می‌شود، پژوهش‌ها و آموزش، هدفمند می‌گردد، امکان انجام پژوهش‌های مشترک و ایجاد فرصت‌های مطالعاتی (از نیازهای هیجانی و مهم دستیاران) در مراکز علمی و پژوهشی داخل و خارج از کشور نیز ایجاد می‌گردد. دستاورد پاسخگویی به این نیازها موجب افزایش رضایت و رشد و توسعه‌ی دستیاران تخصصی و جوامع دانشگاهی می‌گردد (۲۵).

رضایت از رشته‌ی تحصیلی سبب نگرش بهتر به موقعیت شغلی و آینده می‌گردد. ۴۷/۵ درصد افراد مورد مطالعه در تحقیق حاضر از انتخاب رشته‌ی تخصصی خود راضی بودند و رابطه‌ی معنی‌داری بین رضایت از رشته‌ی تحصیلی و نمره‌ی نگرش فرد وجود داشت ($P < 0/05$) که با نتایج تحقیق رجالی و همکاران در سال ۱۳۸۷ مطابقت دارد (۲).

در خصوص آینده‌ی شغلی، اولویت اول بیشتر افراد (۳۷/۵ درصد)، رفتن به طرح بود. نکته‌ی قابل توجه، اولویت دوم دستیاران تخصصی، کار در محیط آموزشی به عنوان هیات علمی (۲۵ درصد) بود که این یافته با مطالعه‌ی وحید دستجردی و همکاران در سال ۱۳۹۰ مطابقت دارد (۲۲). در مطالعه‌ی هاشمی پور و همکاران در سال ۱۳۹۰ بر روی دانشجویان سه دانشکده نیز مهم‌ترین دلیل تمایل به ادامه تحصیل در رشته‌های مختلف تخصصی دندانپزشکی، تمایل به استخدام در دانشگاه گزارش گردید (۴). در حالی که مطالعه نوبل و همکاران در مورد دانشجویان تخصصی ارتودنسی کانادا و آمریکا نشان داد که دستیاران تمایلی به کار در دانشگاه به عنوان عضو هیات علمی ندارند (۲۸ و ۲۹). همچنین مطالعه فروچ و اسکینفورد در سال ۲۰۰۹ نشان داد

که اعضای هیات علمی دانشکده‌های دندانپزشکی آمریکا از حقوق کم و ساعت کاری تمام وقت ناراضی هستند و این مساله موجب کاهش علاقه به کار آکادمیک و نگرانی در بیشتر جوامع شده است (۳۰). در مطالعه‌ی حاضر رابطه‌ی بین وضعیت تاهل، موقعیت کاری (سال تخصصی یک، دو و سه) و اشتغال به کار در کنار تحصیل با نمره‌ی نگرش فرد از نظر آماری معنی‌دار نبود ($P > 0/05$).

با توجه به نبود پرسشنامه استاندارد در مورد نگرش نسبت به موقعیت شغلی دندانپزشکان در کشور به نظر می‌رسد که طراحی یک پرسشنامه ملی در این زمینه که بتواند به عنوان منبعی برای پژوهش‌های مختلف در نظر گرفته شود، گامی موثر در همگون‌سازی روش کار و افزایش امکان مقایسه‌ی نتایج در نواحی مختلف کشور خواهد بود. ذکر این نکته نیز ضروری است که اگرچه نگرش دستیاران در رشته‌های مختلف تخصصی دندانپزشکی به دلیل شرایط خاص ممکن است با یکدیگر متفاوت باشد، به خاطر تعداد به نسبت کم دستیاران هر رشته امکان بررسی آماری به شکل جداگانه برای دستیاران تخصصی وجود ندارد و هدف ما از این تحقیق نیز بررسی نگرش دانشجویان تخصصی دندانپزشکی بوده است. بدیهی است که بررسی تفاوت احتمالی بین رشته‌های تخصصی گوناگون، نیازمند جمع‌آوری آماری نمونه‌ها در سطح بزرگتری است. علاوه بر آن ما تنها توانستیم موافقت مدیریت آموزش تخصصی یک دانشکده‌ی دندانپزشکی را جهت توزیع پرسشنامه کسب نماییم در صورت تایید پروپوزال‌های این چنینی در سطح کلان امکان نمونه‌گیری از سایر دانشکده‌ها فراهم شده و اعتبار نتایج بدست آمده بیشتر خواهد گردید. تنها کار تحقیقاتی مشابه بر روی دستیاران تخصصی دندانپزشکی مربوط به مطالعه دکتر دستجردی در سال ۱۳۹۰ می‌باشد. با توجه به افزایش سهمیه ورودی تخصصی و نیز افزایش تعداد دندانپزشکان عمومی شاغل در محیط‌های کاری به نظر می‌رسد انجام مطالعات این چنینی

اظهار نمود که نگرانی جدی دستیاران در مورد آینده شغلی است که نیازمند توجه به عوامل فرهنگی و تجاری خاص خود است. همچنین پیشنهاد می شود برای آگاهی از نگرش سایر دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت شغلی خود و عوامل موثر بر آن، تحقیقات مشابهی در سایر دانشکده های دندانپزشکی صورت گیرد.

در دوره های زمانی ۳ تا ۵ ساله درک بهتری از تغییرات احتمالی دیدگاه ها و برنامه ریزی مجدد برای مدیران اجرایی در پی داشته باشد.

نتیجه گیری

با در نظر گرفتن محدودیت های مطالعه ی حاضر می توان

References

1- O'Flynn S, Power S, Horgan M, Otuathaigh CM. attitudes toward professionalism in graduate and non-graduate entrants to medical school. *Educ Health (Abingdon)*. 2014;27(2):200-4.

2- Rejali M, Mostajeran M, Lotfi M . Health students' attitude towards their field of study and future career in health faculty of Isfahan university of medical sciences. *J Health Syst Res*. 2010; 6:106-114. [Persian]

3- Samadi MT, Taghizadeh J, Kashitarash Esfahani Z, Mohammadi M. environmental health students' attitudes toward their discipline and future career in Hamedan university of medical sciences in 2008. *Iranian J Med Educ*. 2010; 9:331-336. [Persian]

4- Hashemipour M, Navabi N, Sardari E. Investigation of factors affecting study in various fields of specialization in dental students of south-east Iran. *Iran J Med Educ*. 2012; 11 (8): 979-982. [Persian]

5- Hassanzadeh G, Javadi M, Salehzadeh Y. The opinion of Qazvin medical student on their future career. *J Qazvin University of Medical Sciences*. 2006; 10:91-95. [Persian]

6- Amid R , Vahabi S , kakhodazadeh M , Dalaie K , Mirakhori M , Saeed S. Evaluation of Job satisfaction among faculty members of Shahid Beheshti Dental School: a cross sectional study in 2012. *Journal of Medical Council of Islamic Republic of Iran*. 2013 ; 31(3): 224-230. [Persian]

7- Bakhshi Ali Abadi H, Norouzi D, Hosseini Z. Effective factors on job motivation in academic members of Rafsanjan medical university. *Iran J Med Educ*. 2004; 4: 33-41. [Persian]

8- Lawshe CH. A quantitative approach to content validity. *Pers Psychol* .1975; 28: 563--575.

9- Yaghmaie F. Content validity and its Eesimatetion. *J Med Educ*. 2003; 3:25-27.

10- Polit DF, Beck CT, Owen SV. Is the CVI an acceptable indicator of content validity? Appraisal and recommendations. *Res Nurs Health*. 2007, 30: 459-467.

11- Sofola OO, Uti OG, Akpene OI. Does exposure to dental education change the perceptions of Nigerian students to dentistry as a profession? *Eur J Dent Educ*. 2008; 12(3): 159-62.

12- Neamatollahi H, Mehrabkhani M, Ghafarpour S, Ghasemi A. Evaluation of Mashhad Dental

- School Students' Motives and Viewpoints on Their Career Choices in 2010. *J Mash Dent Sch*. 2014; 38(1): 71-84. [Persian]
- 13- Noohi E, Haghdoost A, Mohammadi A. Medical and Dental Students' Attitudes toward Their Study Field before and after Experiencing Clinical Practice in Kerman University of Medical Sciences, Iran. *J Strides Dev Med Educ*. 2015; 12(3):442-449. [Persian]
- 14- Nazari A, Torabi pur A, Javani A, Mousavi H, Nazari H. Survey on Students' Attitude in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences Regarding to Educational Principle and Future Career. *J Educational Development of Jundishapur*. 2013 -2014; 4(Winter-Supplemental):18-25. [Persian]
- 15- Atashkar H, Sohrabi Z, Bigdeli SH, Bahari F. The relationship between achievement and satisfaction of students of final year medical, dental and pharmacy Tehran University of Medical Sciences. *J Teb va Tazkiyeh*. 2014; 23 (1 and 2) :21-34. [Persian]
- 16- Gnich W, Deas L, Mackenzie S, Burns J, Conway DI. Extending dental nurses' duties: a national survey investigating skill-mix in Scotland's child oral health improvement programme (Childsmile). *BMC Oral Health*. 2014 Nov 25;14(1):137.
- 17- Ghaderi R, Dastjerdi R, Soroush Z, Mouhebaty M. Influential factors in medical student attitudes towards studying medicine in 2002. *Iran J Med Educ*. 2003; 3:47-55. [Persian]
- 18- deghhani A, baharlou R, mehbodi L, zarei Z, farokhabadi F, benrazi A. Evaluation of jahrom university of Medical Sciences Teachers attitude toward variables related to student's academic satisfaction. *J Med Edu Dev*. 2014; 7 (14) :38-47. [Persian]
- 19- Memarpour M, Bazrafkan L, Mosavi E, Vossoughi M. Factors Influencing Dental Students' Choice of Discipline. *Iranian Journal of Medical Education*. 2013; 13(4): 260-269. [Persian]
- 20- Aghili H, Taheri Moghadam S, Seraj B, Moslemi M. The main influencing motives for major university choices among first-year dental students of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Tehran University of Medical Sciences . *The Journal of Medical Education and Development*. 2014; 9 (1) :2-12. [Persian]
- 21- Weiner B. The role of affect in rational (attributional) approaches to human motivation. *Educational Researcher*. 1980; 9: 170-8.
- 22- Vahid Dasstjerdi E, Mahdian M, Nazarali S, Badiie M. Study moyives and career plans of postgraduate students in dental school Shahid Beheshti university of medical sciences. *J Dent Sch Shahid Beheshti Univ Med Sci*. 2011; 29 (1): 36-42. [Persian]
- 23- Hedayati Z, Seifi N, Hekmatfar S, Badakhsh S. Attitudes of Shiraz dental students toward their discipline and future career. *Iran J Med Educ*. 2012; 12: 176-183. [Persian]

- 24- Azizzade Forouzi M, Mohammad Alizade S, Fasihi Harandi T. [faculty member's perspective on Effective motivator factors in Educational performance]. *Strides in Development of Medical Education*. 2005; 2(2): 102-108. [Persian]
- 25- Safi MH, FallahiKhoshkenab M, Rasel M, Rahgozar M. Assessing and prioritizing needs of faculty members on the basis of Kano's Model. *Payesh Health Monit*. 2011; 10: 459-468. [Persian]
- 26- Ranjbar M, Vahidshahi K. Effective factors on faculty members job satisfaction in Mazandaran university of medical sciences, school of medicine, 2006. *Strides Dev Med Educ*. 2008; 4:92-99 . [Persian]
- 27- Malekshahi F, Farhadi A, Amini F. Study of job satisfaction among faculty members of Lorestan university of medical sciences. *Yafteh*. 2010; 12: 49-56. [Persian].
- 28- Noble J, Karaikos N, Wiltshire WA. Motivations and future plans of Canadian orthodontic residents. *Am J Orthod Dentofacial Orthop*. 2009;136:644-650 .
- 29- Noble J, Hechter FJ, Karaikos N, Wiltshire WA. Motivational factors and future life plans of orthodontic residents in the United States. *Am J Orthod Dentofacial Orthop*. 2010;137:623-630.
- 30- Froschle ML, Sinkford JC. Full time dental faculty perceptions of satisfaction with the academic work. *JDE*. 2009; 73: 1153-1170.

The Attitude of Post-Graduate Dental Students toward their Career Position and Future at Shahid Beheshti Dental School

Amidi R¹, Kadkhodazadeh M¹, Mirakhori M², Shidfar SH³, Nasabi Z², Baghani MT⁴

¹ Dept. of Periodontics, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

² Student Research Committee, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

³ Dept. of Periodontics, School of dentistry, Shahed University, Tehran, Iran.

⁴ Dept. of prosthodontics, School of dentistry, Shahed University, Tehran, Iran.

Corresponding Author: Mirakhori M, Student Research Committee, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Email: mirakhori_mahdie@yahoo.com

Received: 25 Feb 2016 **Accepted:** 19 Jul 2016

Background and Objective: Taking back to many years ago, there are still some deficit in higher educational programs. One of the goals in every training system is to determine baseline and updated information regarding demands and attitudes of post-graduate students to predict the probable shortcomings. This study was performed to evaluate the attitude of post-graduate dental students to their position and future.

Materials and Methods: This cross - sectional study was done on some postgraduate students of Shahid Beheshti dental school. Data was collected through a questionnaire whose reliability and validity had already been calculated. The questionnaire included different questions about their attitude toward the major courses, school, and the social status of dentists, etc. Mean scores of selected answers to specific 21 questions determined the final score via a range of 1-4 for each answers. The data was analyzed with SPSS version 16 and descriptive statistics were used for analysis.

Results: The mean and SD score of the attitude of postgraduate students was 2.62 ± 0.3 (partly satisfied) that was more than the half of the total points score (2.5).

Conclusion: Post-graduate students are seriously concerned about their job future. This requires special attention considering cultural and financial factors.

Keywords: Attitude, Education, Medical, Dentistry, Career.